

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti;

Çevre koruma ve doğa koruma konusunda daha ileri işbirliğini geliştirme isteklerini ifade ederek,

Politikalarında ve kararlarında sürdürülebilir kalkınma ilkelerini kabul ederek ve bugünkü ve gelecek kuşakların refahı açısından ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde etkili bir çevre yönetimi niyetini göz önünde bulundurarak,

Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini desteklemek ve bu ilkelere ulaşmak için işbirliği çabalarının önemini kabul ederek,

Sürdürülebilir kalkınmanın bütünleşik ve karşılıklı destekleyicisi olan doğal kaynakların çevreye duyarlı sürdürülebilir yönetiminin yanı sıra sürdürülebilir yaşam koşullarını ve yoksulluğun giderilmesini içeren ekonomik ve sosyal kalkınmayı vurgulayarak,

Çevre alanında ve karşılıklı işbirliği etkileşimine bağlı sıkı ve uzun dönemli işbirliğini geliştirme niyetini belirterek,

Mevcut yasalarına ve düzenlemelerine uygun olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

AMAÇ

Bu Mutabakat Zaptı'nın amacı Taraflar arasında çevre alanındaki işbirliğini geliştirmektir.

Madde 2

İŞBİRLİĞİ ALANI

Taraflar aşağıdaki konularda bilgi ve uzman değişimi ile kapsamlı işbirliği konusunda anlaşmıştır:

- a) Su, atıksu ve toprak yönetimi,
- b) Su ve hava kalitesi alanlarında izleme sistemlerinin kurulması,
- c) Deniz çevresi ve kıyı alanlarının ve kara kökenli kirlilik kaynaklarının yönetimi ve korunması,
- d) Enerji kullanımında optimizasyon ve yeni enerjilerin kullanımı,
- e) Toz taşınımı olayını da kapsayan hava kirleticilerin azaltılması yöntemleri ve bu kirleticilerin kentsel çevrede kontrolü,
- f) İklim değişikliği,
- g) Kirlilik kontrolü, kimyasallar, tehlikeli maddeler ve atık yönetimi,
- h) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel değerlendirme,
- i) ÇED izleme ve kontrolü mekanizmalarının geliştirilmesi ve geri bildirimlerin paylaşımı,
- j) Çevre bilgi sistemleri, çevre durum raporları ve göstergeler,
- k) Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi çerçevesinde biyolojik çeşitliliğin korunması,
- l) Korunan alanlarda sürdürülebilir eko-turizm,
- m) Sulak alanların yönetimi,
- n) Temiz üretim bağlamında modern teknoloji,
- o) Araçlarda standardizasyon,
- p) Çevre yönetimi konusunda kapasite geliştirme,
- r) İletişim, eğitim ve kamu bilinci.

Madde 3

FAALİYETLER

Madde 2'de ifade edilen işbirliği alanlarının uygulanmasını teminen, Taraflar aşağıdaki hususlarda mutabık kalmıştır.

- a) İkili işbirliği hususunda düzenli istişarelerin ve resmi görüşmelerin bir parçası olarak, Tarafların yetkili temsilcilerini de kapsayan Ortak Komisyon'un katılımı ile prensip olarak yılda bir kez istişarede bulunmak,
- b) Toplantı, seminer ve ortak eğitim programları düzenlemek.

Madde 4

UYGULAMA

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı işbu Mutabakat Zaptının uygulanması için yetkili makamlardır. Yetkili makamlar, bir temas noktası tayin edecektir ve karşı Tarafa bildirecektir.

Madde 5

FİNANSMAN

Başka şekilde anlaşılmadığı sürece, her bir Taraf; işbu Mutabakat Zaptı'nda yer alan kendi sorumluluklarını yerine getirmek üzere yeterli kaynak sağlar.

Madde 6

ANLAŞMAZLIK DURUMU

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında danışma ve müzakere yolu ile dostça çözülecektir.

Madde 7

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından kaynaklanan bilimsel ve teknoloji alanındaki herhangi bir uygulama sonucu, Tarafların ayrı ayrı Ülke içindeki fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili yasalara ve düzenlemelere tabi olacaktır.

Madde 8

HAK VE YÜKÜMLÜLÜK

İşbu Mutabakat Zaptı her iki Tarafın da taraf olduğu diğer Uluslararası Anlaşmalar altında yer alan mevcut hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

DEĞİŞİKLİK

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 10. Maddesi'nde belirtilen usule göre yürürlüğe girecektir.

Madde 10

YÜRÜRLÜK, SÜRE ve SONA ERME

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların; anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollar ile bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı (beş) 5 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Taraflardan birinin Mutabakat Zaptı'nın sona eriş tarihinden (altı) 6 ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak ve diplomatik kanallar vasıtasıyla bildirmemesi durumunda, işbu Mutabakat Zaptı'nın geçerliliği (beş) 5 yıllık süreler için uzatılacaktır.

İşbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi, işbu Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve süresini etkilemeyecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı, Ankara'da, 28 Nisan 2010 tarihinde Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde (iki) 2 orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**Veysel EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı**

**Mohammad Javad
MOHAMMADI ZADEH
Cumhurbaşkanı Yardımcısı
ve
Çevre Koruma Kurumu Başkanı**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یادداشت تفاهم همکاری

در زمینه محیط زیست

بین

جمهوری ترکیه

و

جمهوری اسلامی ایران

دولت جمهوری ترکیه و دولت جمهوری اسلامی ایران که از این پس طرفین نامیده می شوند:

با تمایل به توسعه هر چه بیشتر همکاری در زمینه حفاظت محیط زیست و حمایت از طبیعت؛

با هدف مدیریت موثر محیط زیست در ابعاد ملی، منطقه ای و جهانی در جهت منافع نسلهای کنونی و آینده بشری و اینکه سیاستها و تصمیمات آنها بایستی در پی اهداف توسعه پایدار باشد؛

با شناخت اهمیت تلاشهای همیاری برای ارتقاء و دستیابی به اهداف توسعه پایدار؛

با تأکید بر توسعه اجتماعی و اقتصادی، فقرزدایی، حفظ معیشت و همچنین مدیریت پایدار منابع زیست محیطی که از یکدیگر غیر قابل تفکیک اند و متقابلاً توسعه پایدار را تحقق می بخشد؛

با تصمیم بر توسعه همکاریهای نزدیک و دراز مدت در زمینه محیط زیست با تکیه بر اصل تفاهم و همکاری متقابل

با پیروی از قوانین عالی و مقررات مربوطه در کشورهای خود؛

به شرح ذیل توافق نمودند:

ماده 1

اهداف

هدف این یادداشت تفاهم ارتقاء همکاری در زمینه محیط زیست بین طرفین است.

ماده 2

دامنه همکاریها

طرفین در خصوص همکاری کامل و تبادل اطلاعات و تجربیات در زمینه های ذیل توافق نمودند:

الف- مدیریت آب، فاضلاب و خاک ،

ب- ایجاد سیستم کنترل در حوزه آب و کیفیت هوا ،

ث- مدیریت حفاظت از محیط زیست دریایی و مناطق ساحلی و کنترل آلاینده های با منشأ خشکی ،

ج- بهینه سازی مصرف انرژی و استفاده از انرژیهای نو،

ح- روشهای کاهش آلاینده های هوا شامل پدیده گرد و غبار و کنترل آنها در محیط های شهری ،

خ- تغییرات آب و هوایی ،

د- مدیریت کنترل آلودگی، مواد شیمیایی و خطرناک و مواد زائد ،

ذ- ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA) و ارزیابی استراتژیک زیست محیطی،

ر- گسترش پایش EIA، مکانیسمهای کنترلی و تسهیم بازخوردها ،

ز- سیستم اطلاعات زیست محیطی، گزارش وضعیت زیست محیطی و شاخصها ،

س- حفاظت از تنوع زیستی در چارچوب کنوانسیون تنوع زیستی ملل متحد ،

ش- طبیعت گردی پایدار در مناطق حفاظت شده ،

ص- مدیریت تالابها ،

ض- فناوری مدرن در زمینه تولید پاک ،

ط- استاندارسازی در خودروها ،

ظ- ظرفیت سازی درحوزه مدیریت زیست محیطی ،

ع- ارتباطات، آموزش و اطلاع رسانی عمومی .

ماده 3

فعالیتها

به منظور اجرای حوزه های همکاری اشاره شده در ماده 2 طرفین به شرح ذیل توافق کردند:

الف- برپائی جلسات مشورتی حداقل یک بار در سال، با مشارکت کمیسیونهای مشترک ، متشکل از نمایندگان ذیصلاح طرفین ، به عنوان بخشی از مشورتهای منظم و مذاکرات دولتی در مورد همکاری های دو جانبه ؛

ب- دیدارها، سمینارها و برنامه های آموزشی مشترک ترتیب دهند؛

ماده 4

برنامه اجرایی

وزارت محیط زیست و جنگلداری جمهوری ترکیه و سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران مراجع ذیصلاح برای اجرای این یادداشت تفاهم می باشند. مراجع ذیصلاح یک نفر را بعنوان نقطه تماس تعیین و به یکدیگر معرفی می نمایند.

ماده 5

مسائل مالی

هر یک از طرفین منابع کافی برای اجرای وظایف و مسئولیتهای خود، تحت این یادداشت تفاهم را فراهم می کنند، مگر آنکه طور دیگری توافق نمایند.

ماده 6

حل و فصل اختلافات

هر گونه اختلاف بین طرفین ناشی از تفسیر یا اجرای این یادداشت تفاهم از طریق مشورت و مذاکرات دوستانه حل و فصل خواهد شد.

ماده 7

حقوق مالکیت معنوی

هر نتیجه ناشی از فعالیتها، تحت این یادداشت تفاهم در زمینه علوم و فناوری، بر اساس قوانین و مقررات مربوط به حمایت از حقوق مالکیت معنوی در قلمرو سرزمینی طرفین خواهد بود.

ماده 8

حقوق و تعهدات

این یادداشت تفاهم، هیچ گونه تأثیری بر حقوق و تعهدات ناشی از سایر موافقتنامه های بین المللی که طرفین عضو آن می باشند، نخواهد گذاشت

ماده 9

اصلاحیه

این یادداشت تفاهم می تواند هر زمانی با ارسال رضایت کتبی طرفین اصلاح گردد. این اصلاحات بر اساس روشی که در ماده 10 مشخص شده است از تاریخ تصویب توسط طرفین بموقع اجرا گزارده خواهد شد و مکمل این یادداشت تفاهم خواهد بود.

ماده 10

نحوه اجرایی شدن، مدت زمان و پایان یادداشت تفاهم

یادداشت تفاهم حاضر، از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه مکتوب که طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک یکدیگر را مطلع می نمایند و با پایان مراحل قانونی داخلی، لازم الاجرا می گردد. این یادداشت تفاهم برای مدت 5 (پنج) سال معتبر است و با رضایت طرفین برای مدت 5 سال دیگر، قابل تمدید خواهد بود، مگر اینکه هر یک از طرفین با ارسال یادداشت کتبی از طریق مجاری دیپلماتیک، شش ماه قبل از تاریخ خانمه، طرف دیگر را از قصد خود مبنی بر فسخ آن مطلع نماید.

اقتضاء این یادداشت تفاهم بر اعتبار و مدت زمان اجرای طرحها یا فعالیتهایی که تحت این یادداشت تفاهم موافقت شده تا زمان تکمیل آنها موثر نخواهد بود.

این یادداشت تفاهم در تاریخ هشتم اردیبهشت ماه 1389 هجری شمسی در آنکارا، در دو نسخه اصلی به فارسی، ترکی و انگلیسی به امضاء رسید که هر سه متن از اعتبار یکسان برخوردارند. در صورت بروز هر گونه اختلاف در تفسیر، نسخه انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

از طرف

جمهوری اسلامی ایران

از طرف

جمهوری ترکیه

محمد جوان محمدی زاده

معاون رئیس جمهور و

ویسلی اروغلو

وزیر محیط زیست و جنگلداری

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON
ENVIRONMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF
THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

The Government of The Republic of Turkey and The Government of The Islamic Republic of Iran, hereinafter called to as "The Parties";

Desiring to further develop cooperation in environmental protection and nature conservation,

Intending to efficiently manage the environment on a national, regional and global level in the interest of present and future generations of mankind and that their policies and decisions must pursue the goals of sustainable development,

Recognizing the importance of cooperative efforts to promote and achieve the goals of sustainable development,

Emphasizing the economic and social development goals including eradication of poverty and provision of sustainable livelihoods as well as environmentally sound sustainable management of natural resources are integral and mutually supportive part of sustainable development,

Determining to promote closer and long-term cooperation in the field of environment and depending in cooperative interaction,

Pursuant to the prevailing laws and regulations in their respective countries,

Have agreed as follows:

Article 1

OBJECTIVE

The objective of this Memorandum of Understanding is to promote cooperation in the field of environment between The Parties.

Article 2

SCOPE OF COOPERATION

The Parties agreed to fully cooperate and exchange of information and experience in the under-mentioned fields:

- a) Water, wastewater and soil management,
- b) Establishing monitoring systems in the field of water and air quality,
- c) Protection management of marine environment and coastal areas and control of pollutants from land based sources,
- d) Energy usage optimization and use of new energies,
- e) Reduction methods of air pollutants including Dust Haze Phenomenon and their control in urban environment,
- f) Climate change,
- g) Pollution control, chemicals, hazardous materials and waste management.
- h) Environmental impact assessment (EIA) and strategic environmental assessment,
- i) Developing the EIA monitoring, controlling mechanisms and sharing feedbacks.
- j) Environmental information systems, environmental state reports and indicators,
- k) Conservation of biological diversity within the framework of United Nations Convention on Biodiversity,
- l) Sustainable eco-tourism in protected area,
- m) Wetland management,
- n) Modern technology in the context of clean production,
- o) To standardize in vehicles,
- p) Capacity building on environmental management,
- r) Communication, education and public awareness.

Article 3

ACTIVITES

In order to provide the implementation of cooperation areas referred to in Article 2, The Parties have agreed as follows:

- a) Hold consultations in principle once a year, with the participant of the Joint Commission's including authorized representatives of the Parties. As part of the regular consultations and governmental negotiations on bilateral cooperation,
- b) Organize meetings, seminars and joint training programs.

Article 4

IMPLEMENTATION

Ministry of Environment and Forestry of The Republic of Turkey and Head of Department of Environment of The Islamic Republic of Iran are the competent authorities for implementing this Memorandum of Understanding. The competent authorities shall designate a contact person and notify each other.

Article 5

FUNDING

Unless otherwise agreed, each Party provides adequate resources to carry out its own responsibilities under this Memorandum of Understanding.

Article 6

SETTLEMENT OF DISPUTE

Any dispute that may arise from interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding shall be resolved amicably by consultation and negotiation between the Parties.

Article 7

INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Any result of activities in the field of sciences and technology which are performed under this Memorandum of Understanding shall be subject to the laws and regulations concerning the protection of intellectual property rights in the respective territories of the Parties.

Article 8

RIGHTS AND OBLIGATIONS

Nothing in this Memorandum of Understanding shall be construed to affect the existing rights and obligations of the Parties under other International Agreements to which they are parties.

Article 9

AMENDMENT

This Memorandum of Understanding may be amended upon the mutual written consent of the Parties at any time. These amendments shall enter into force according to the procedure established in Article 10.

Article 10

ENTRY INTO FORCE, DURATION, AND TERMINATION

The present Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of (five) 5 years. Its validity shall be extended for further period of (five) 5 years unless either of the Parties gives to the other written notice of (six) 6 months in advance, through diplomatic channels, of its intention to terminate it before the date of expiry.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and duration of the projects and activities agreed upon pursuant to this Memorandum of Understanding and initiated prior to such termination.

Signed in Ankara, on 28 April 2010 in (two) 2 original copies in Turkish, Farsi and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For The Government of
The Republic of Turkey**

**Veysel EROĞLU
Minister of
Environment and Forestry**

**For The Government of
The Islamic Republic of Iran**

**Mohammad Javad
MOHAMMADI ZADEH
Vice President
and
Head of Department of Environment**